



## Vragen aan de Fontein

### STERVEN EN DAN....? (3b)

In het derde, of eigenlijk het vierde artikel over het onderwerp 'sterven en dan' vervolgen we ons antwoord op de derde vraag:

#### Vraag:

*Waar verbleef de Here Jezus tussen Zijn sterven en Zijn opstanding?*

#### Antwoord :

Een aantal jaren geleden was het liedje van Freek te Jong 'Er is leven na de dood' erg populair. Eerlijk gezegd zit ik niet te wachten op het antwoord, dat Freek in zijn liedje aanbiedt op de vraag of er leven na de dood is, want de tekst nadert godslastering en heiligschennis, maar de vraag, of er leven na dit leven is, is reëel. In de vorige artikelen is aangegeven, dat wij op grond van Gods Woord mogen weten, dat er leven na de dood is en dat ons lichaam na de laatste ademtocht in het graf wordt achtergelaten, maar dat de ziel naar een tijdelijk verblijf gaat, het paradijs of, als U wilt, de hemel, wachtend op de opstanding, wachtend op ons nieuwe lichaam.

Maar hoe zit het dan met de Here Jezus? Waar verbleef Zijn ziel in de drie dagen tussen sterven en opstanding? Zoals U zich zult herinneren uit het vorige artikel, zijn er door de tijd heen veel verschillende antwoorden gegeven op deze vraag. Dat hangt samen met de moeilijke exegese van o.a. 1Pe 3:19 en Ef 4:8. Persoonlijk geloof ik, dat het lichaam van de Here Jezus na Zijn sterven drie dagen in het graf heeft gelegen (Mt 27:59) en de ziel van de Heer direct na Zijn overlijden naar het Paradijs is gegaan (Lu 23:43). Maar wat moeten we dan aan met bovengenoemde teksten? Luther schrijft ergens n.a.v. 1Pe 3:19: 'Dit is een wonderlijke tekst en duistere woorden, zo één waarvan ik niet precies weet wat Petrus daarmee bedoelt'. Ik onderschrijf deze woorden van harte en ik geef mijn eindconclusie dan ook voor een betere.

Ik geef eerst de meest gangbare uitleg van 1Pe 3:19 weer. Nadat de Heer is opgestaan is Hij 'heengegaan naar de geesten in de gevangenis', zoals dit vers vermeldt. Hij is a.h.w. de gevangenis beheerd door de satan binnengedrongen. Met de 'gevangenis' is hier bedoeld de plaats waar de ziel van de gestorvenen op het laatste oordeel wachten (vgl. Lu 16:23). Wie in ongelof sterft, gaat naar de plaats 'van pijniging' (Lu 16:23) en wie in geloof in de Here Jezus overlijdt, is 'bij de Heer', in het Paradijs (vgl. Fil 1:23; Lu 23:43; 2Co 5:1,8). Nu heeft de Here Jezus, 'die de sleutels van dood en dodenrijk heeft' (Op 1:18) aan de 'geesten' ('zielen')

van de ongelovigen in die ‘gevangenis’ Zijn overwinning over de dood en de zonde geproclameerd. Vaak wordt hetgeen deze tekst vermeldt, naadloos verbonden met Ef 4:9 waar staat ‘opgevaren naar de hoge voerde Hij krijgsgevangen mede..’ Als de Here Jezus daar in die ‘gevangenis’ (dodenrijk) is en nadat Hij de ongelovigen Zijn overwinning bekend gemaakt heeft, bevrijdt Hij de zielen van de overleden gelovigen en neemt die mee naar de hemel. Sommigen van hen gingen later naar de aarde terug (Mt 27:52-53). Ik besef, dat de omschrijving van deze theorie onvolledig is en er door de eeuwen heen veel variaties voorkomen op dit zelfde thema. De ruimte ontbreekt mij om daar uitvoerig op in te gaan.

Echter, als ik de context goed begrijp, hult de Bijbel zich in zwijgen over de vraag, of de Here Jezus na zijn dood in het dodenrijk is geweest. Ik weet enkel, dat toen de Heer stierf Hij naar het Paradijs ging (Lu 23:43). Na Zijn opstanding (1Pe 3:18) is de Here Jezus naar de Hemel gevaren, dat is m.i. Zijn ‘heengaan’ en door Zijn Hemelvaart (1Pe 3:22) heeft de Here Jezus een daad gesteld en Zijn overwinning bekend gemaakt.

Ik begrijp heel goed, dat dan de vraag nog beantwoord dient te worden, aan wie de Heer Zijn overwinning heeft geproclameerd. Met andere woorden, wie die geesten zijn in de gevangenis aan wie gepredikt is (1Pe 3:19). De oude kerkvaders Clemens en Origenes denken, dat daarmee de mensen van de zondvloedgeneratie zijn bedoeld. Spreekt vs 20 immers niet van Noach? De kerkvader Augustinus gaat van de veronderstelling uit, dat degene die hier predikt Noach is. Hij wordt immers ‘prediker van de gerechtigheid’ genoemd (2Pe 2:5) en aangezien de Geest van Christus in de profeten werkt (1Pe 1:10), zal de Here Jezus met Zijn Geest voor Zijn menswording door Noach heen wel tot de tijdgenoten van Noach hebben gesproken. Het probleem met deze uitleg is, dat ‘geesten’ niet ‘mensen’ zijn en wat moet ik me in deze context voorstellen bij ‘gevangenis’?

Ik kom nu tot een voorzichtige eindconclusie.

Ik geloof niet, dat de Here Jezus na Zijn dood of na Zijn opstanding naar het dodenrijk is gegaan om daar het evangelie te verkondigen. Daarvoor ontbreekt Bijbels bewijs.

Wanneer hier gesproken wordt over ‘geesten in de gevangenis’, dan moet bij ‘gevangenis’ niet gedacht worden aan een ‘huis van bewaring’, zo’n gebouw als aan de rand van Leeuwarden, maar de betekenis is letterlijk ‘in gevangenschap, onder bewaking’. En ‘de geesten’ die in gevangenschap zijn? Ik twijfel: Gezien de context zouden de onbekeerde tijdgenoten van Noach kunnen worden bedoeld die voorheen door Noach in de kracht van de Heilige Geest het evangelie is verkondigd, maar het zouden ook opstandige engelen kunnen zijn (zoals Dr. Houwelingen uitvoerig betoogt). Het woord ‘prediken’ in 1Pe 3:19 heeft m.i. hier de betekenis van ‘bekend maken’ (Lu 12:3; Ro 2:21; Op 5:2), want nergens in de Bijbel staat nl. dat je aan geesten het evangelie moet verkondigen, maar wel, dat je hen de overwinning van Christus mag proclameren (2Co 2:14; Col 2:15; Op 12:7-11 enz.). Ook staat nergens in de Bijbel, dat het evangelie gepredikt wordt, of dient te worden gepredikt, aan gestorven mensen. De Bijbel vermeldt ook nergens, dat overleden mensen nog een tweede kans krijgen door zich na hun dood nog te bekeren. Maar wat moeten we dan aan met Ef 4:8,9 waar staat: ‘Toen Hij opsteeg naar omhoog, voerde Hij gevangenen mee...’ en ‘dat Hij ook is afgedaald naar wat lager ligt, naar de aarde’ (NBV).

Paulus citeert heel vrij Ps 68:8-9. In deze psalm wordt gesproken over een vorst die als overwinnaar Jeruzalem binnentrekt met in zijn gevolg een stoet krijgsgevangenen. Paulus betreft het beeld uit deze psalm op de Hemelvaart van Jezus Christus. Christus is immers eerst vanuit de hemel naar de aarde gekomen (‘lagere aardse gewesten’ (NBG)) en toen Hij naar de Hemel voer, zoals dat beschreven wordt in Lu 24:50-53 en Hnd 1:9-11, nam de Heer ‘krijgsgevangenen’ mee. Wie zijn dat dan? De zielen van gestorven gelovigen uit het OT die door de satan gevangen werden gehouden? Ik geloof het niet, omdat hier sprake is van krijgsge-

vangen van de Here Jezus en niet van de satan. Wie dan? Menselijke tegenwerking? Kosmische krachten? De dood *'die verzwolgen is in de overwinning'* (1Co 15:55)? Ik denk, dat Paulus bedoelt, dat de Here Jezus bij Zijn Hemelvaart de satan en zijn trawanten alle macht en gezag ontroofd heeft, hen a.h.w. krijgsgevangen gemaakt heeft. Helaas wordt dit aspect tijdens de prediking op Hemelvaartsdag maar zelden aangeroerd.

### **SAMENVATTING:**

Waar was de Here Jezus tussen Zijn sterven en opstanding?

1. Zijn lichaam werd begraven (Mt 27:59).
2. Zijn Ziel ging naar het Paradijs (hemel) (Lu 23:43).
3. Al het andere is speculatief en kan niet bevredigend worden verklaard; ook niet m.b.v. Ef 4:9 en 1Pe 3:19.

Ik heb het U in dit en het vorig artikel niet gemakkelijk gemaakt. Mijzelf overigens ook niet. Wellicht vindt U het antwoord zelfs wat onbevredigend. Ik, echter, denk vaak bij de exegese van een moeilijke tekst aan de woorden van mijn overleden moeder: *'Heit soe wol sizze: Gij zult het nadien verstaan!'* Daar vertrouw ik op.

Ik wens u toe, dat bij alle onzekerheid U Uw oog gericht houdt op de opstanding, de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Gods zegen gewenst!!

Br. Kees van der Bijl ( [kvdbijl@gmail.com](mailto:kvdbijl@gmail.com) )